

מאמר יהונתן

פירוש על פסקא חד גדיא

מאת כבוד אדמו"ר הגאון האמיתי ראש גולת אריאל. איש אלקים קדוש.
גדול מרבין שמו פרנא ורבנא מוהר"ר יהונתן אייבשיץ זללהיה
אב"ד דק"ק אה"ו. אשר כבר האיר פני תכל בחיבוריו הנחמדים. ספר
אורים ותומים על חשן משפט. וספר כרתי ופלתי על יורה דעה.
וספר יערות דבש על דרושים. וספר אהבת יהונתן על הפטרות
ושאר חיבורים. עוד השאיר ברכה רבה אחריו. כתבית יד הפירוש הלז על
מאמר חד גדיא אשר היה ספון וטמון עד עתה. מעט הכמות ורב האיכות.
כאשר עיניכם תחוינה מישרים :

שבת) ונחיים המציירים בצורותיהם
ובקביעותיהם צורות י"ב מזלות כסיל
ומעדנות כימה. להורות נתן במלת גדי כל
הנהגת ומקרי היסודות בפעולותיהם. והדבר
יתבאר כשנבין מה שאמרו חכמי במסכת
מגילה. וישב שלמה על כסא ה' שמלך
על עליונים ופירש"י שדים. ותמוה בעצמותה
לתאר ולכנות כסא ה' בשם שדים. והרצון
כי אין הכוונה על שדים הנקראים כפי
המון מזיקים שוכני ארץ. רק הכוונה על
ע' שרים המסבכים את כסא ה'. כמ"ש
ירושלים הרים סביב לה כו'. והם משפיעים
כ"א למטה לאומתו שרים התחתונים ע'
אומת. והם נקראים בערכם שדי"ם. מלשון
שוד וחומה כי הם השומרים של הגלגלים.
ו' כוכבי נבוכה המנהיגים על כל גלגל
וגלגל עשרה שדים. כי לכל המדרגות
צריך עשרה. כמאמרם ונקדשתי כו' וכמ"ש
הרמב"ם במדע עשר ספירות עשר כיתות
עשר מאמרות עשר דברות עשר קדושות
עשר גלגלים. כי כל הבחינות עשר כי
העולמים נעללו כולם מיוצר אחד. רק
ההבדל אחד יחיד באחדותו. ועשר בריבוי.
(ובוה חבין קצת ההפרש בין גדיא באל"ף
ובין גדי' ביו"ד) וא"כ לוי"ן הגלגלים
צריך המספר ע' שרים אשר הוא ע' שדים.
כי אהיותם ושפעתם מיוצר אחד ולכך
גם הם בכחינת עשר שהוא אחד. וזהו
כי

חד גדיא כו'. מלת גדיא הוא כינוי
ותואר על האומה הישראלית
אשר בחר ה' בהם מכל העמים עם קדוש
לה' חבל נחלתו. כי כל האומות יקראו
בשם גדי. נגור ומושאל מגזירת ג"ד שם
עצם של המזל. היותם מעותדים לקבל
ערכיהם. כפי הנהגת (נ"א השגת) הגלגל
ותנועתו הגרמיים מפאת המקריים ונ"א
הנתני' בתכונתם ובמזגיהם וכל העולם
ההווי וההפסד. אמנם הוא בכח שפעם מן
הגלגל. וכמאמר חכמי אין לך כל עשב
מלמטה שאין לו מזל ברקיע כו'. ואולם יהי'
כח כוכב אחד מיוחד במין אחד כענין
בכוחות הגשם. כי המציאות אחד מחבירו.
כי המציאות כולו איש אחד. והראי' כי
לירח כח מוסיף ומיוחד ביסוד המים. כנראה
מתוספת הימים והנהרים בתוספת הירח.
והסרונם בחסרונה והחלק תקיש אל הכל.
ובהיות כי זה התחתון עם הגלגל מיוחד
לעמי הארץ. כמאמר הפסוק בפרשת האוינו
בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם. יצב
גבולות עמים למספר בני ישראל. והוא ע'
גפש מרומז לע' שרי האומות מנהיגי הבע
והמזל. לך יקראו האומות בכלל גדי'.
כאשר מלת גדי' במספר קטן ה' כנודע
בחכמת ספריא. וזה מורה על גלגל ה'
שצ"מ חכ"ל. וגלגל הח' הנקרא גלגל כימה
אשר בו קבע הבורא כוכבי לכת (נ"א

מאמר יהונתן

גדולות ויקרות. וגור האדם הפילסוף ילידי האדם והשמש (נ"א וגדר הפילסוף האדם יוליד האדם). ואיה הם הענקים וגיבורי כח כמו מקדם. והכל הוא לנו לאות ולראי ממעוט כוחותיו. ומ"מ לא יקיש מזה האדם חלק אל הכל לומר כי תקבל הפסד. והדבר כן בירח וכוכבים כי אף המה הולכים וחטירים וחזורים ונמלאים. והדבר סחלט בפני התוכנים. כי הכוכבי דשביט הוא דבר הנולד בכוכבים עליונים. ויקרה הפסד באיזה כוכבים עליונים אשר לא יהילו אורם עז. ויש לנו ראי מוכרחת כי הכוכבים יקבלו הפסד. אך לסיבת הג"ל לא יקשו אל כולן לומר שיקבלו הפסד בכלל ויקרה כן לכל הכוכבים. וגם נתן סימן מפאת הים שמקבלים הפסד. וזהו רוגע הים כי ירוע בים עגנלעטראר וים מצרים בכל ששה שעות נתמעט. ובים מצרים הפליגו לדבר עד שמצאו הפוקרים ימ"ש פתחון פה. כי קריעת ים סוף הי' בהתחכמות משה (בזמן עבעטט אונד פפלוטא) ועיין בסיי שחיבר החכם ר' יוסף בן גוריון. אעפ"כ לא יצויר שיופסד הים בכללי. וכך הדבר בישראל שלא יקבלו הפסד בכללי. וע"ז רמו הא' שהוא ג"כ בלי שינוי ותמורה :

ובאמת מלת גדי"א במספר קטן ט'. והוא מספר הנצחיים כנודע. כי כל עוד שהכפלנו לא יחליף ולא ימיר דחו לעולמים כנודע במ"ק. גם נרמו באות הא' השם המיוחד והנורא. הוי"ה העולה כ"ו. כי צורות הא' כזה א' הוא יו"ד וי"ו יו"ד. ובאות א' נכלל כל העשר ספירות הקדושות אורות צחות ומצוחצחות. כי היר"ד הראשונה כורה על ספירת החכמה. חכמת אליקים והיא הבריכה העליונה מקור נאמן אשר לא יכובו מימיו. והוא נותנת שפע ורצון לכל הנמצאים עליונים ותחתונים. בסוד פותח את ידך. אל תקרא יריך אלא יודיך. וב' יודיך והוא"ו שבאל"ף הם סוד מעשר ראשון (ומעשר שני) והוי"ו שנים שהמעשר נהג בהם. והתג היינו קוצה

כי כסא שלמה הי' למעלה מן שש מעלות כנודע. שהוא מרומו כנגד זי"ן כוכבי לכת נביכה לכך נאמר עליו וישב על כסא ה' שמלך בעליונים ופירשיי ספיר שדים. והיינו ע' שרים הנ"ל המנהיגים הטבע והגלגלים. ולזה נקראים האומות בשם גדי"ו ביו"ד. לרמו בהם התמנותם על כל גלגל וגלגל. אשר האומות נכנעים ותחונים תחתיו, אבל ישראל בחירי ה' יקראו בשם גדיא בתוספת האל"ף. להורות על החדבקם ביוצר א' בלי אמצעות המזל והטבעי כי מאותות השמים אל תחתו :

ונבאר התואר והכינוי גדיא על ישראל. כי להם היחוד והאחדות הגמורה. ואין להם ערך לגרמיי' השמימיים כי ה' הוא מלכם. וזהו מרומו באות א' המורה על היחוד. ובאל"ף נתמעט הריבוי רק כולם אחדות בחינת ישראל גוי אחד בארץ :

ועתה המעיין פקח עיניו וראה דברים אמתיים מבריקים כהלל בן שחר. כי לא על חנם הוסיף בעל הגדה אות האל"ף מול ישראל עם קדוש. כי כאשר תדקק בצורת אות א' תראה כי לכל צד שתהפכנה לא תפסיד תמונתה הן למעלה הן למטה. והוא מורה על נצחיות האומה הישראלית בלי שום שנוי ותמורה אשר לא ימירו ויתמוטטו מצבם הקדוש. כמאמר הנביא ירמיהו נתן שמש לאור יום חוקת ירח וכוכבים לאור הלילה. רוגע הים ויהמו גליו כו'. הורה בזה הנביא בהיות כי ישראל מקבלים שפלות והפסד בכל דור ודור בעו"ה. יש להעלות על לב ח"ו כי זה סימן להפסד הכללי. כמאמר הטבעיים דבר שהוא עלול להפסד. ולקבל חסרון וגרעון לא יתמיד ויקיים לנצח כי יקיש חלק אל הכל. ולכך נתן השם סימן בשמש. כי כבר העידו חכמי התוכנים כי כוחות אור השמש אינם כ"כ כמו מימי הקדם. ונתמעטים במיעוט רב בכדור ארציי. כי אי' אפ"ה הנהב בבטן הארץ ואיה אבנים

מאמר יהונתן

מביאים כטה מיני ומיני חלאים והכל באמת ואמונה. ולא מוסיפים ולא גורעים על מה שנגזר בכ"ד הגדול הנקרא אלהים אמת. עיין בסוף ספר שערי אורה :

ךרעו כי למעלה מאלו המחנות יושב מדת הרחמים גמורה. שאין בה הערובת דין כלל. וכולה רחמים וחסד והנינה וחמלה מבלי דין כלל. והמדה הזאת היא מדתו של אברהם ונקראת א"ל והוא המעשר של המחנות הנקראים י"ש. והנה אברהם השתדל והתאמץ כל ימיו אחר מדה זאת. וזהו סוד ברוך אברם ל"א ע"ל. ולכך אמר מלכי צדק מדף שלם לאברהם. כאשר ראה כי במדה הזאת גלחם אברהם בחמשה מלכים. וברוך א"ל ע"ליון אשר מגן צרי"ך בידך. (צרי"ך) בגימ' ש"ך ש"י מחנות עם המעשר. ורמז לו כי צרי"ך לנתינות המעשר מכל אשר לו. והודות לה' על שנלחם בעדו במדת א"ל. שהיא המעשר של ש"י מחנות ולכך כתיב ויתן לו מעשר מכל. וזהו סוד ויטע אשר כו' ויקרא שם בשם ה' א"ל עולם :

ועתה תבין כמה זכה אברהם אבא למדה הזאת מדת החסד. והוא כי קודם חטא אדה"ר היה במעלתו למעלה מן הטבע והמזל. כמאמר הפסוק ואני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם והיינו קודם החטא. אכן בסיבת החטא כאדם תמותון וכאחד השרים תפולו. כי כבר זכרנו כי הטבע מנוה עפ"י ע' שרים. וקודם החטא היה ישראל למעלה מהם ואין שר ומזל לישראל. ואף דכתיב בדניאל מיכאל שרכם היינו לבינונים הנקראים יעקב. אבל לצדיקים הנקראים ישראל אין להם שר ומזל. וקודם החטא אדם הראשון היה כתנות אור בא' כמ"ד בתורתו של ר"מ. והיינו בבחי' א' אחדות הגמורה בלי פירוד כלל. אך בחטאים נתהוו עו"ר בע' שרים. כי אז נברא לבוש לחיצונים ולקליפות. כי זולת זה היה הכל בבחי' פנימיות. ואז נפלו לעומקא דתהום רבא אחרית יס. רפ"ח ניצוצין הרמוזים בפסוק ורוח אלקים מרחפת על

קיצה דיו"ד אשר בראשונה הוא ספירת הכתר ניתן בראש המלך. ולכן התג הוא קטן ודק לרוב העלמו והסתרו. ועוקץ היו"ד הדק המחבר בין היו"ד והי"ו הוא רומז לבינה. וראה כי באות יו"ד נרמזו ג' רוחניות עליונות. ואת וי"ו מורה לקו אמצעי עץ החיים אשר הוא בתוך הגן הכולל שש קצוות כנודע. והיו"ד התחתונה של הא' רמז למלכות והיא עשירית לאצילות. ולזה יש באות הא' שלש עולמות עולם השכל. עולם הבנין. עולם הנקיבה. סוד הכרובים הנאמר בהם. ופניהם איש אל אחיו. וכמעט איש ולויתו כו' והבן זה :

ךדנה אין ככל האותיות שם מלא כמו באות אל"ף שיש בה א"ל בראשה שם החסד. להורות כי למעלה במקום שהיא רומזת כולו חסדים גמורים ורחמים פשוטים לא דין ולא פחד וקטרוג. וכ"כ המקובלים כי למעלה מן הבינה אין בו שום דין. וי"ש הכתוב מטי עליון לא תצא הרעות והטוב אלא הטוב בלבד וע"ז מרומז שם הא"ל במלת האל"ף. וזה השם מורה בעצם אל אומתינו הקדושה. וזהו ההוספה במלת גדיא א' על תואר הישוא"ל. המסתעף באות אל"ף :

דובין אבא כו'. כי זה הכדה של חסד שם א"ל ירש אברהם אבא. כאמרם ויקרא שם אברהם בשם ה' אל עליון. ודע כי בסנהדרי גדולה למעלה הנקראים אלהים. יש ש"י מחנות של מדת הדין. וכל מחנה ומחנה גומר הדבר שהוא ממנה עליו בין טוב ובין רע. ומושכין להם כל מיני עושר וטובה שמונעים עפ"י הדין מן הרשעים. וכל אוצרותיהם מליאים כל טוב ונקראים כולן י"ש. ומזומנים וננוזים אלו האוצרות לצדיקים לעתיד לבא. וע"ז נאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. ובעת אשר השיי מחנות יוצאים מב"ד הגדול לשוטט בעולם לגמור הדין בחוטאים. מהם שוללים מהם פוצעים מהם בוזים מהם עוקרים מהם מנגעים. מהם

מאמר יהונתן

גדול לכוכבי הנבוכה. והנה אימה חשיכה גדולה נוספת עליו. ואז ייעד לו השם עוז מבטחו ואמר לו ידוע תדע כו' דן אנכי דייקא ולא ע"י שר ומלאך. וואת ה' יעוד שלם והבטחה אמיתיות מאתו הבורא ית"ש. ובמראה השנית הבטיחה על לית יצחק בנו. במה שהי' בן מאה שנה ושרה בת תשעים דבר נגדיים לטבע. בזה הראה לו השם ית"ש כי כל הנהגות לו ולזרעו אחריו הכל יהיה למעלה מן המול והטבע. וזכה לזה מפאת הטלטול מכנען לגור ולמצרים. בהוצאות הקדושה בחפירות הבראות כנודע הסוד לירועי החן. וזהו אמרו דובין אבא בתרי זו"י. והיינו ע"י שני טלטולים אשר הונו אכרהם אבינו א"ע להוציא הקדושה כנ"ל. וזו בניו להיות נקראים גדיא באל"ף. המורה כי המה למעלה מהמול והטבע. וזהו חד גדיא חד גדיא :

וְנָם בזה תשכיל במאמר חכ"ל ששאל עשו מה טיבו של עדש"ם. אמר לי יעקב שמת אותו זקן אמר לי אף באותו זקן פגע מדת הדין א"כ לית דין ולית דיין. והכוונה כי כל הטבע מנהיגה עפ"י מהלך הגלגל. ולזה גורו הרופאים וביחוד (נאליניוס ואביקראטוס) כי המיתה דבר טבעי הוא ומחמת הטבע אדם מוכרח למות. כאשר אספו יתמו כוחות חום הטבעיים ולחות השרשי. ויתקשו הוורידים קטנים אשר אין בהם מוצית דם הוך שהוא משכן רוח החיוני עד יהי' כאבן דומם מבלי תנועה או יפסוק רוח החיוני. אולם לולי החטא היה האדם למעלה מן הטבע. ולכן אמרו על המיתה גלגל חוזר בעולם. ואינו דומה לגלגל היורד ועולה משאי"כ המיתה יורד בירידה ואינו עולה אך המובן על גלגלי הטבעיים. וזהו הטעם שמבכרין בערשיים שהוא ע' שריים אתויון דדין כאתויון דדין להורות ע"י הנהגה הגלגל האדם מוכרח למות. ובכל ימי קיימו של אברהם אבינו ה' הנהגה למעלה מן הטבע ומן המול. כאמרם הוציאו למעלה מן כיפת הקיע (וא"ל) צא ממול שלך. וזהו הארגליות

על פני המים. וזהו הסוד שאמרו חכ"ל שאיבריו נושרת ממנו כיוונו לניצוצות הנ"ל. ודע כי האברים הנ"ל נלקחו מן כל העולמות והיינו מכל האקלימים. ולכך נקראו חלתן של עולם. ובעת החטא נתסרד החבילה וחזרו הניצוצות הקדושות למקורם. וזהו הסוד טלטולי ישראל ונירושי אומותינו מדחי לדחי ומפינה לפינה. כי אין אנחנו זוכים לגאולה שלימה אם לא כי מקודם יחזרו כל הניצוצות למקום קדושתם. להוציא יקר מזולל ולהתאסף כל חלקי הניצוצות הנ"ל. וכאשר יגמרו במקום שהוא או יתגמרו. כי מה לנו לעשות עוד פה בארץ ציה וצ"מ ותהבן מאד :

וְדָרְךָ הסוד גלות מצרים היותם שמה רובי ניצוצות ולכך צוה יוסף לשום ארונו בנהר נילוס לשאוב החלקים הניצוצות הנ"ל מן המים הוכים ובהירים יותר לקבל הקדושה. וזה טעם של משה שלא עסק בבזיה אפס הלך לשפת הנהר להוציא ארונו של יוסף באמצעות הניצוצות. וכסדר נשירתן כך הוא סדר התיקון. כי במצרים ה' תיקון הראש ולכך אמרו ניתנה ראש ונשובה מצרימה והבן זה בסוד הנפלא. ועתה בגלותינו האחרון הוא תיקון העקב. וזהו הסוד. אשר חרפו עקבות משיחך ואמרו חכ"ל בעוקבא דבש"חא חוצפא יסגא. דכאשר ישלמו אלו העקביים יבא המיך המשיח. וזהו סוד הפסוק ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזותים. וראה בני מה הסתעף מעוצם המרי דאדה"ר ומה הגיע אלינו בהתחלפת א' לע'. והתמיד הדבר בלי תיקון עד כי ממורח האיר צדק בחיר ה' אברהם אהבה. כי קודם ביאת אברהם היה הכל תחת ממשלת ע' שרים והנהגתם וכאשר ראה אצטנניני נמרוד כי בלידתו יהיה למעלה מן הטבע. גור אומר להשליך אותו לכבשן האש וכאשר שהיה למעלה מן הטבע לא שלט בו האש הטבעיים. ובכרית בין הבתרים הראה לו הקב"ה כי זרעו יהיה נתונים תחת המול כמ"ש ויהי השמש לבא וזכר השמש היותו

מאמר יהונתן

זולת החטא הי' כ"א משיג השגה שלימה סורות נעלמים. בסוד פרי בלי קליפה. אך בחטא נעשה ע' פנים לתורה ויתמיד עד עלמא דתקונא. אשר או מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים. ובוהו תבין מעלת האות א'. הנוספת במלת גדיא ותשכיל בכל דברינו זה. ותדע המאמר חד גדיא חד גדיא דובין אבא בתרי זויי חד גדיא חד גדיא :

ואתא שונרא כו'. קליפת השונרא ירצה בו קליפת המצריים. כמו שאמרו חכמי' חתול אינו מכיר את קונו. ופרעה מלך מצרים אמר למשה מי ה' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את ה' המריד בקונו. וזהו הגלות הראשון שנכנעו ישראל לאמו' מנו"א שר מצרים אשר תופס בידו הימנית שעיר עזים דמכירת יוסף, וביד שמאל' אילו של יצחק שהעלה אברהם איל במקום בנו ומקטרב על ישראל השפיל את מדריגת גדיא האמור למעלה. ובזמן הגלות היו תחת סוג המזל. עד כי גאל ה' אותם לא ע"י מלאך ולא ע"י שליח. וזהו דאכלה לגדיא מלשון השחתה כי במצרים נתחייבו ישראל לירר רדיו שנים כמנין נקודים כדי להוציא משם רפ"ח נצוצין הנ"ל של שבירות כלים שנשברו בעולם הנקודים. וז"ש רדיו שמה ושברו לנו. והנה בתורה נקדיים חסר כתיב בנימי ריד וז"ש לך ר"ד והובא בזהר רמו ל"ד גליות. בכ"ל מדיו יו"ן אדו"ם שהם בגימ' נקדיים ע"ה. ולכך נתחייבו ישראל לסבול ד' גליות לתקן השם ב"ן ד' פעמים. ב"ן דע"ב ב"ן דס"ג ב"ן דמ"ה (וודב"ן) ווד' פעמים ב"ן גימטריא נקדיים ע"ה. וזהו כנגד ארבעה בנים דברה תורה דהיינו ד' גליות. וגלות האחרון הוא גלות אדום הרשעה נקרא גלות שאינו יודע לשאול. אימת יכא הגואל משיחנו במהרה בימינו. ולא הותר לנו לשאול למה נתארך הגלות המר הזה זמן ארוך כי הוא סתום וחתום עד קץ עידן וז"ל עידן. וגלות הראשון הוא גלות מצרים ונקרא גלות החכם וז"ש הבה נתחכמה לו כו'. היות שפטו חכמי צוען להשפיל את ישראל

חמרגליות טובה תלוי' בצוארו של אכרהם אבינו לרפאות את החולה. והיינו ע"י תפלתו בסוד ויגיד אומר ויקם. ואף אם א' ה' בתכלית החולי מעותד ועלול למות, מי"מ אם התפלל הסיר את המות המר הזה. וביום מיתתו תלאו הקב"ה בגלגל החמה הרצון מסר הנהגה לגלגלי הטבע שומרי החומות ע"י שרים הנ"ל. וכך השמש היות בכל הארץ יצא קום. או בהיותו הממוצע בין שצ"ם חנ"ל. והנה עשו דידע כי הכל למעלה מן הטבע ולא ידע ממיית זקינו. שאל מה טיבו של עדש"ים ע' שדיים הלא אין בתונים תחתיהם. והשיבו יעקב שמת אותו זקן. ואוכלין עדשים לרמו הנ"ל. ואמר א"כ לית דין ולית דיון כי מקרה אחד לעובד ולאינו עובד. ואין זה מקומו כאן בחיבורינו : וְלִיזָהָה הַטֶּעַם אֲכַל אָדָם הָרֵאשׁוֹן קוֹדֵם הַחַטָּא דְשֵׁאִיִּים בְּאַלְפִי וְלֹא עֲדֵשִׁיִּים בַּעַל. כי לא ה' ע' שרים מנהיגי הנהגות הטבע. אבל חטא נעשה מן דשאי"ם עדש"ים ומן אד"ם דמ"ע. ונתחלק ל"ב חלקים חלק טוב וחלק רע כמ"ש הנחש והייתם כאלהים. יודעי טוב ורע. והדבר תלוי עד יעקב ועשו. יעקב לקח חלק טוב ועשו לקח חלק רע. וזה שכתוב ביעקב ויעקב איש חלק ובעשו נאמר ועשו איש שדה איש חק"ל וזה חלק רע. שני פעמים חלק הוא רע"ו אותיות עו"ר מלבוס החיצונים כתנות עו"ר בע' היפך מה שהיה מקדם כתנות או"ר בא' ובמית אדם בסיבת החטא נחלק התקיימותו ונפרד החיבור של השני חלקים. חלק טוב למעלה לשמים וחלק רע למטה באדמה. וזהו טעם הקריעה שאנו קורעים המלבוס הטוב מן הרע וז"ש לקרעו שנים. ואף שהחלק טוב הוא הא' הנ"ל נפרד והלך למעלה. מ"מ נתחלק ומרבק החצי מן החלק טוב לחלק הרע. בסוד השארת הנפש וקראוהו הזהר הבלי דגרמא. כי בלתי זאת אין לחלק רע שוט תקוה ותוחלת היותו כולו רע. אך החלק הטוב שהוא הא' נתחלק כזה ז' והוא שני פעמים י"ו והוא ל"ב. וזהו קרעו לבבכם ואל בגדיכם ולכך צריך לקרוע עד שיתגלה כל לבו. וכמו כן

מאמר יהונתן

בדוד בהציתו זה ארם נהריט ואת ארם צובה ולא אדום כי יואב שב ויך את אדום בגיא מלח שנים עשר אלף. כי דוד ג"כ היה נולד מהול כמ"ש מכת"ם לדוד כנודע. ונ"ש במגילת אסתר ליהודים היתה אורה כו' ששון זו מילה המגינה על ישראל בנקמת עמלק והכלב רע שהוא בטומאה כנגדו כלב טוב בקדושה והוא כלי"כ בן יפונה בנימ' ב"ן. ולוה היה שני אנשים מרגלים חרש פנחס וכלי"ב להכניע קליפת הכלב רע הגוברת בארץ הכנעני שהוא עמלק. וזהו קליפת בלי"ק ובלע"ם שהוא בב"ל עמלק. כי בלע"ם עשה נחשים נגד יעקב ובלק נגד ישראל. ונשיב רוחא מאילנא סטרא דיוסף ובטיי קוסמינן. ונ"ש בלע"ם כי לא נחש ביעקב וקסם בישראל. וגם קליפת עמלק נרמו במעשה בראשית בפסוק והושף על פני תהום. חש"ן ניטריקון חמור שור כלב ותהו"ם אותיות המו"ת. ולכך עולם הקליפות נקרא עלמא דמיתה. ותולדות הקליפות נתהוה מחם בן נח בד' בנים שלו מצרים פוט וכוש וכנען. ובאמת משה הכניע לקליפת פו"ט שהוא בנימ' מאדי"ם ולא זכה לבא לארץ כנען להכניע קליפת עמלק כי לא היה נימול כנ"ל. אבל יהושע שמל את ישראל שנית בחברות צורים הכניע לקליפת עמלק שהוא כנען. וזהו הסוד ומשם יפרד והיה לארבע ראשים. הרצון ד' קליפות הנ"ל. וה' השוכן רומה יקרב למשיחנו ואז יקויים בל"ע המות לנצח. דא הוא קליפת המלך בל"ע מן המלכים לאדום. וזהו קליפת בלע"ם בן בעזיר דא ודא חד הוא. וכעת נתחלק השם הו"יה ונשאר י"ה וב' אותיות ו"ה נשאר וניתנה למלת והנח"ש היה ערום כנ"ל. ולעתיד ימחה זכר עמלק והשם יהיה שלם ויתפשטו חיילות הנחש ס"ם וגדודים ומלך ד' על כל הארץ :

ואתא חיטרא כו'. זשיה ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האותות כי ע"י מטה של משה נחלש כח של עמלק כדכתיב והיה כאשר

ישראל וילהנסיס בתכלית הטומאה וכנודע. וה' הפיר עצת ערומים ונאלו שרי צוען ולוה יתארו הקליפה המצרי' בתואר דת"ל שהוא מחומר ומכוערן ומוהם בלי הבנה כלל כמו שאר חיות. וכמו כן יתארו קליפה דמצרים בשם קליפת חמור. כמאמר משמרה ראשונה חמור נוצר כנודע. וזהו ג"כ לסיבת הנ"ל. היפוך חכמתם אשר גזרו בלהטותיהם וכשפיהם :

אן יאמר כי אמרו חכוי"ל האוכל ממה שעכבר אוכל משחכח נתלמדו. וזהו האוכלת עכברים לא כל שכן. וזהו דכתיב ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחנו. ובפרעה נאמר ג"כ אשר לא ידע את יוסף משף ביתו אשר היה זן ומפרנס גווייתם ולקחו מדת החתול המשכח. וזהו ואתא שונרא ואכלא לגדיא כי במצרים ירדו לשפלות גדול כמ"ש ואת ערום ועריה והגיזו לשערי מות מ"ט שערי טובאה והגלות הזה אכל והשחית את טוב הארץ מבחר העם חלק טוב אדמתם. והיה לעם בונים ושפלים ויקוצו מצרים מפניהם עד שגאלם ה' לחירות ביד חזקה :

ואתא כלבא כו'. קליפת כלבא הוא קליפת עמלק ועל שם צרות אחרונות משכחות את הראשונות. ועמלק נקרא כלב רע כי הכלב מכיר את קונו ואם ידעת סוד הפסוק ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד יתודע ג"כ כי עמלק הכיר את קונו והמריד ביוצרו. וזהו מאמר חכוי"ל משמורה שניה כלבים צועקים. כי תיכף אחר יציאת מצרים ויבא עמלק וילחם בישראל וכו'. והוא הסיבה והתחלה לכל גלות ישראל. ואלמלא לא בא עמלק לרפידים כו' ולפי"ז היה מלחמת עמלק יותר רע לישראל מגלות מצרים וזהו ונשך לשונרא. ואלמלא לא היה יהושע דהחלישו ואת עמו לפי חרב לא נשאר משונאי ישראל ח"ו כלום כנ"ל. כי משה דנולד מהול לא יכול לו כי הוא בא בחטא המילה. וזהו ויזנב בך כל הנחשלי"ם נח"ש מילה קטרוג על מילה ס"ם וכת דיליה וכה"ג

מאמר יהונתן

וחשובים בפגם קין ותיקונם ד' יאיר עינינו
בנפלאות תורתנו הקדושה אמר :
ואתא נורא כו' צ"ד כי בשריפת
מחפדינו משכן ואהל
ה' גברה הס"א למאד, ושפחה כי חירש
גבירתה וגברה יד הקליפות כי בעשייתן
המשכן בימי משה נחלש ונכנע הס"ט
ולילית למאד, כי מחנות הלילית המה ת"פ
ולזה היה במשכן מ"ח קרשים של עשר
אמות כמנין ת"פ, וכן במעשה בראשית
ת"פ אותיות, וגם בירושלים ח"פ בתי
כנסיות, וגם כרים הנביאה לקחה התוף
בידה, וגם אברהם אבינו לקח פ"ת לחם,
להכניע אותן הקליפות, אבל בזמן הוגבר
האויב או נתבטלו כוחות הקדושה, ונמסרו
אל ס"א החיצונים וגבר יד של עמלק שנית,
ודי לעולם להשתמש בשני אותיות ואין
השם שלם ואין הכסא שלם, עד זרעו של
עמלק מקור אכזב לכל הקליפות יכרתו,
ובחורבן בית אלהינו נתעורר חסא עץ הדעת
צ"ה בנימ' ת"פ, וושה' והסה כאדם עברו
ברית כו' כי הנחש הטיל זוהמא ופגם
בצורות הקדושות, ולא נודככו עד הקמת
המשכן והקמת המקדש, ובחורבן חזר הפגם
למקומו וחזר זוהמת הקליפות אל הקדושה,
וזהו הסוד וה' הסגור ביד אויב חומת
ארסנותי, וע"ז צווח המקונן נתנני שופמה
כל היום דו"ה אותיות הר"ד, כמ"ש בדניאל
והוד"י נתפך עלי למשחית, הו"ד אותיות
דו"ה שנהפך למשחית לדוה, אבל בבנין
הבית סגר פום אריותא ולא ניתן כח לכל
לקליפות, וי"ש זהבית בהבנותו כו' כל
כלי ברזל לא נשמע בסוד והנה ערשר
ערש ברזל, כי עוג ראש לקליפות ד' נשים
טמאות אנת מחלת נעמה לילית, וכנגדם
ד' נשים בקדושה רחל זלפה לאה בלהה
ר"ת ברזל, כי שלמה זכה בעת הבנין
לנצוצי של משה וזהו שלמה אותיות
למשי"ה וכמו שעגלת צב שעשה משה
נתקיים ת"פ שנה, כדאיתא בילקוט פרכת
ואתחנן, כך בנין שלמה נתקיים ת"פ שנה
והובא בזהר יסודי ציון וירושלם אתגנזא:

ירים משה את ידו וגבר ישראל וכו',
היות המטה של משה היה מסנפירינין ענף
אהר כעץ הרעת טיב ורע ולכך היה
לפעמים מטה ולפעמים נחש כלהט חרב
הכתהפכת וזהו כי קר"ן עז"ר פניו,
כי משה תיקן את הבחינה הרע מחסא
אדה"ר כחנות עז"ר הוא סוד עץ
הדעת טוב ורע אותיות עז"ר, ותיכף
בליתו התחיל לצמוח קרן גאולה וישועה
וכנודע כוחו של עמלק היה מן הנחש
הקדמוני ירכו של עשו הרשע נחש ירכין
נחקק עליו, ולזה נשגב כוחו של עמלק
בסיבת חסא אדה"ר כי בהיותם במצרים
תחת קליפת חמור וחתול אין קליפת כלב
יכול לשלוט בהם, בסוד אין מלכות רשעה
נוגעת כו' אבל מיד בעת צאתם ויבא
עמלק להזכיר את האיבה של הנחש
הקדמוני, אך משה דהיה מסטרא דטוב
וקדושה נלחם נגדו במטה שהוא ענף אחד
מעץ הדעת עד כי החלישו לפי חרב, כי
משה היה מסטרא דהבל מש"ה נוטריקון
משה ישת"הבל חלק טוב של אדה"ר,
וקין היה מסטרא דרע, ולזה הושם בו
אות לבל הכות אותו כל מוצאו, ואמרינן
במדרש כי הושם בו אות ו"ו במצחו
צורת חוטרא ויתרו חותן משה היה תיקון
קין, ולזה כתיב כי שבעתים יוקם קין
יתרו קרח מצרי גלגולי קין, ולכך ניתוסף
ליתרו אות ו"ו על יתר להורות על אות
חוטרא מטה משה, והיינו דכתיב במצרים
וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו
להורות נתן על הריגת הכל אשר הרגו
קין, וכמאמר חכז"ל הרגו להבל על תאומה
יתיר, ולכך נתן יתרו ציפוריה בתו ל"שה
לתקן את אשר עושה, וי"ש אני חותנך
יתרו בא כו' ואשתך כו' ר"ת אחיו
הראשון וגם בפסוק שבעתים יוקם קין
מוסב על יתרו שהיה לו ז' שמות ומשה
היה לו ג"כ ז' שמות ואז ניתקן פגם קין
מפאת שבעתים ואין להאריך בזה כי יצאנו
מגדרינו המכוון, עיין בספר הגלגולים של
האר"י ז"ל ותמצא דברים רבים סמונים

מזמור יהונתן

בסיבה הראשונה. וכ"ש שיהיה גביא בכני
אדם ובסוף רובי הכמי המחקר מאמחים
בכזביהם. כי העולם קדמון נברא בלי
מנהיג. וכחאד יחשב אם ישוטט ספינה בים
הגדול מלאה חסידים ופרושים הצועקים
אל ה' בכל לבם. ופתאום ירעש הים ויהמו
גליו בסופה וסערה עד שיטבעו כולם כאחד.
או יטיל הבהמה צואה על קבוץ גמלים
קטנים. או יפלו מכח זה הסופה והסערה
כל אילן. וכהנה מהמינות אף שאין בכוחם
להכריע מכוכב אחד אם הוא אש או אור
או גשם החמשי וכל זה גסתעף מביטול
התורה וזהו ויאמר ה' על עובם את
תורת. אבל בבבל קמו אנשי כנה"ג ועורא
בראשם אשר נתן לבם לכתוב התורה מדויק
היטיב כמו בימי משה ותיקנו תקנות למען
יחזיקו ב"י את בדק הבית. ותיקנו עשרה
בטלנים יעסקו בתורה ובכל פלך ופלך יהיה
מלמדי תינוקת. ואף כי יעברו עלינו צרות
רבות לא נוכל. ואם נבוא באש ובמים
מטיטול מדחי לדחי ומפינה לפינה לא
תשתכח מאתנו תורת ה' דקדוקי סופרים
וגזירות וסיגים ומשמרת לנשמרת שתקנו
אנשי כנה"ג ולכך נקרא התלמוד בבלי. כי
אלמלא לא תקנו אנשי כנה"ג תקנותיהם
ועשו סייגים לתורה ח"ו נשתכחה תורה
מישראל. כי כבר שכחו דיבור הד' ברבות
וחללו השבת וחבקו בת אל נכר. ולא חגוהו
חג הסוכות. ואם התמיד הטעות והמינות
עוד ימים לא כבר. חדשו דת אמנות שקר
בשכלם המטופש והמוהם. ובאמת זה
המגין על ישראל בעת צרותיהם. וכאשר
ראה ה' שכבר חזקו הידים רפות וברכיים
כושלות בתורה. העיר ה' את לב כורש מלך
פרס לבנות בית המקדש ע"י נחמיה בן
חכליה וזהו ואתא מיא זה התורה וכבה
לנורא דנבוכדנצר. כי האש של אותו רשע
בוער בלבם של ישראל ע' שנה לפקודת
בבל. עד כי הכרית לבבל בין ונכד :

ואתא תורא כו' הרצון. בזה על גלות יון
הנמשל לשור. ע"ד שאמרו

חז"ל שביקש שיכתבו על קרן שור שאין
לה

וע"ז כתיב אמרו לאלהים מה נורא מעשין.
באמת לא שלטו האומות על ביהמ"ק כמ"ש
שלמה והבית הזה יהיה עליון. ר"ל גבה
היכלא למעלה. ולהשביע עיניהם של רשעים
למטה מלכי האומות הביאו המלאכים שש
עגלות צב כו' אביזרייהו ואינדייהו ת"פ
שנה לאחר עשייתן כדאיתא בילק"ט הנ"ל.
שעד ת"פ שנה ליציאת מצרים היו עגלות
צב קיימין. וא"כ בנין שלמה עמד ת"י
שנים וע' שנים לגלות בבל הרי ת"פ.
ולוי כן דהיה הקרשים דמשה ובנין שלמה
קיימים במספר תפ"ש גברה יד הקליפות
והחיצונים מאד מאד :

דיוצא מדברינו כי משה ושלמה ניצוץ
אחד בסוד בתיה בת פרעה וז"פ
הפסוק שש"ם המה מלכות ר"ת משה.
וניצוץ הנ"ל הגיע ג"כ לירמיה שראה
סיהרא בשלימותא. והחילוק כי למשה ששים
גבורין דכורין סוד ברכת כהנים. ולשלמה
ס' גבורי נוקבין כמ"ש ששים המה מלכות.
ובשריפת בית מאווינו ובית מחמדנו נחלש
כח הקדושה שתיקנו שניהם משה ושלמה.
וזהו הפירוש ואתא נורא דנבוכדנצר ושרף
לחוטרא דמשה איש אלקים :

ואתא מיא וכו'. סובב על גזירות המן
ואחשורוש. ועל סמך ויעבור
מרדכי. ודרשו חז"ל שעבר ערקובא דמיא
בחג הפסח להכריז צום ולהלביש שק
וגזירות המלך אחשורוש לעשות כליה
ונחרצה להשמיד ולהרוג כו'. והיה קשה
לישראל כשריפת בית אלקינו. וזהו ואתא
מיא וכבא לנורא ע"ד צרות אחרונות
כו' :

אי יאמר המגיד בכונתו ואתא מיא
וכבא לנורא. ע"ד מאמר חז"ל

בפסחים למה נקרא שמה שנער שכל מימי
עולם נכנסים וננערים לחוכה. ולכך נקרא
בכל ע"ש המיס. והיותר נראת ברור בדברי
האלו כינוי התורה הקדושה בשם המים
ע"ש הוי כל צמא לנו למים. כי בזמן היותם
בארץ היו כרוכים אחר הע"ז ועושים כוונים
למלכת השמים. ורחוק בעיניהם להאמין

מאמר יהונתן

השור הבוריהמבצה וההבער שור הוא עשיית
עגל במדבר ועגלת ירבעם ביורעאל. בור
מכירת יוסף. מבעה זו שן אכילת עץ הדעת.
וההבער זו שליחת מרגלים, בכי של חנם
וקבע השם בכי לדורות בהצית אש בחומת
ירושלים. כנזכר בסוד בגדי אהרן :

ןךךן ואתא תורא ושתא למיא. כי בגלות
יון נחלש כח הקדושה למאד. ויבשו
מעיינות בארות מים חיים מקורים נאמנים.
עד כי ממרום שלח משיח ה' בית חשמונאי
גברו ועשו חיל ופינו את היכל הקודש
וטהרו בית מקדשו ותקנו הודו לתקן קליפת
נוגה כנזכר בס"י להלל לשמך הגדול :

ואתא השורחט וכו'. הכוונה על הורדוס
עבד קלניא מבית

חשמונאי. ושחט כל החכמים ולא נשתיר
רק תינוקת אחת מבית חשמונאי. ומן
החכמים שהרג לא נשתיר כי אם בבא בן
בוטא, כדאיחא בב"ב* (דף גז), והי' העולם
חרב ממש ושמש ומעשיהו הי' רע בעיני
ה' יותר מגלות יוונים. כי ככה גרו של
עולם. ולכך נקרא שוחט כי בגוי לא יפול
שם שוחט היות שחיטה פסולה בגוי ואיך
יקראו שוחט. אבל זה כוסכ על הורדוס
ששחיטה כשירה בו. ויפול בו מלת שוחט.
ובעצת בבא בן בוטא בנה ביהמ"ק אור
עולם והי' בנינו מפואר יותר כמו שכתוב
גדול יהיה כבוד הבית האחרון כו' בבנין
ובשנים. ולדברי יוספון לרומיים בכבוד
ששלחו מלכי רומי מנחות ודורונות לשם
ה' מה שלא נעשה בבנינים הקודמים אשר
מזה נסתעף החורבן ששלחו קרבן להקריבו
ולא קבלוהו ואכלו קורצא ב"י מלכא, וזהו
ואתא השוחט זה הורדוס ושחט לתורא ע"ד
צרות אחרונות משכחות הראשונות כנ"ל.
כי היוונים גרו בפועל על לימוד התורה
אבל הורדוס עשה בכח בהרוג את חסידיו
ה' נטורי קרתא יושבים בגנים גינת בית
הכלף :

ואתא מלאך המות וכו'. דא הוא
איש אכור אדם

בליעל טיטוס הרשע חזיר מיער עשו
הרשע

להם חלק בארץ ישראל והטעם כי זה
היה (עדיין) מעון מכירת יוסף בכור שור
כו'. ועיין ברקנטי שחטא יוסף נתעורר בימי
אנטיוכוס ובימי היוונים הצירו לישראל מאד
ביותר מימיהם דאלו התם חיי שעה ואלו
הכא חיי נצחיי להעבירים על חוקי רצונך
וזהו הסוד יג"ר שהדוחא הנאמר בלשון
ארמי בתורה. כי לומן רי"ג לבנין בית
שני הקריב אנטיוכוס ימה שמו חזיר
על מזבח בגימ' קליפ"ה וגברה הקליפה
מאד כי בזה ניתן כח לסימ וזה היה חטא
יוסף כי ראו השבטים שיצא ממנו ירבעם
סוד מרכבה טמאה. כי ירבעים בגימ'
כל"ב ר"ע וגם בגימ' מרכב"ה טמאה
זאמרו במדרש הנה בעל החלומות הלזה
בא. עתיד להשיאנו לבעלים בואו ונשסה
בו את הכלביים וזהו הסוד ויראו אותו
מרחוק הרצון לעתיד שיעמוד ירבעם ולכן
אנטיוכוס בגימטריא יוסף היה ראש לכל
מלכי יון מ"לך י"ון ג"כ גימ' יוסף ולכך
אמרו כתבו על קרן השור וכו'. וזה נסתעף
מן חטא ירבעם המעמיד שני עגלי שור
בדן ובבית אל ונתן כח בחטאו לקליפה
הרביעית במרכבה טמאה הנק' נוגה. ולכן
ר"ת של קר"ן ק"ליפה ר"ביעית נ"וגה
וכאשר גברה יד חשמונאי ובניו הכניעו
קליפה זאת. וגם לעתיד כי יבוטל כח
הס"א וקליפת נוגה יבא אליהו שגימ' ב"ן
כמנין כל"ב לתקן הכלב רע ומירבעם יעמוד
אביה בנו שהוא משיח בן יוסף תקן אותו
הפגם בית אביו. וכמו כן הנביא יונה בן
אמיתי שהוא בן אליהו שהוא בסוד כל"ב
י"כ משיח בן יוסף וז"ש בא יבא ברינה
נושא אלומותיו י"בא נטריקון י"ונה ב"ן
א"מיתי ולהיפך א"ביה ב"ן ירבעם (מכפרי
אלילים אלמים שירשו אלומותיו) כדאיחא
במדרש והנה קמה אלומתי עתידים אתם
לעשות אלילים א"מים לפני עגלים של
ירבעם. וכן משיח בן דוד יתקן קליפת כל"ב
רע. ולכך עמר דוד בחצות הלילה משמרה
שני כלבים צועקים לתקן את הקליפה
והוא השור מר' אבות נזיקין כמאמרם.

מאמר יהונתן

הדש. וכמאמרם ז"ל הוא מלאך המות הוא השטן. ובדניאל את אמר על חיווא רביעא אלי עיינין בעיינין אנשא. ואיתא במדרש אר"י זו מלכות הרשעה שמכנסת עין הרע בממון של ישראל. כי הוא רע עין. והיינו דאמר המקונן ידו פרש צר על כל מחמדי. ולכן שרו של עשו מלא עינים. והרועה להמית חזיר מיצר לכהי לעיניו. כי חיותא של חזיר תלוי בעיניו. וחזיר בנימי קליפיה. כי הוא הקליפה הקשה. וזהו הסוד כי עיין של חזיר מיצר תלוי וימנע מרשעים אורם גיב תלוי שמרמו על אות ע' של עשו הרשע. וזה מאמר חכ"ל לית עתיר מחזיר ולית עניא ככלבא. שני קליפות של עשו הרשע קליפות עמלק ואדום. ולכך בבית שני ינקו רומיסי ורומלוסי מכלבתא כדאיתא במדרש. ובבית שני שמשל אדום. ה' בא דמות הכלב על גבי המזבח. וכל זה נסתעף מיצקב שהי מחויק באוון כלב כששלח מלאכים. כמ"ש המדרש פרשת וישלח. וגם קרא לעשו אדון באמרו לאדני לעשו. ונלקו בניו בבית שני בגלות עשו שירד דמות כלב ע"ז המזבח. והובא בוורה שנקרא שמו בלאדן ואמרינן בגמרא בחלק (דף צ"ד) מאי בלאדן כלבא והוא אינו אדון והיינו ב"ל אדון כי לית עניא מכלבא. ויש בגמרא דשבת אבא מת וכלבים של בית אבא רעבים. עיין במ"ע ובציונים. ונקרא טיטוס שחיק שמי מלאך המות אותיות תהו"ם. הראש לכל הקליפות שוכני אחרית ים תהום רבא. ובחורבן בית שני נמסר לקליפות קדושת התורה. כי החזיר פושט טלפיו ומראה סימני טהרה. ויש בדניאל ויסבור להשניא זימנין ודחו לקדושי עליון יובל ומילין לצד עלאה ימלל. ובאמת שולטנא יתייב להון כי עיינין להון ופוס ימלל רברבין ונקרא אדם בליעל. וזהו דאמרינן בתענית כשהחזירים מתים מתריעין על הדבר. ד"ל כי חזיר במעיו דומה לאדם אדם בליעל ולעומת זה נקרא חזיר מער שהוא קליפה הקשה יבא לעת קץ עני ורוכב על החמור ועיר אתונות

אותיות יע"ר. ולקב"ל כי הוא עשיר יהא משיח משכונת עני סובל מרעין דישראל. וזהו הקליפה כעוברא דר' חנינא בן דוסא ורצתה להזיקו אגרת בת מחלת וכו' וגזר עליהם להרחיק מן הישוב והניח לה לילי רביעית וילי שבתות. ורב אחא בר יעקב ביטל ג"כ מויק א' במסכת קידושין (דף כ"ט) דהוי דמיא לתנינא בזיין ראשין כי קליפות עשו הם ז' כוחות הטומאה שקבל מו' השתחוואות שהשתחוה יעקב לאותו רשע עד גשתו עד אחיו וזהו זיין שמות ליצה"ר בגמרא סוכה. כי הוא השטן הוא מלאך המות הוא היצה"ר. והסוד של קליפות עשו המה ת' איש ת' בתי דינין ולזה אמר יעקב יש לי כ"ל בגימ' ת' ובכית לבן אמר יעקב ה' מה רבו צרי על סמ"ך ריבוא כלבים שהיה בבית אותו הרשע כדאיתא בפסוק ויעקב תקע אהלו במד"ר כנגד סמ"ך ריבוא מויקים באו אל מקדש ה' בשעת החורבן. בסוד קשר רשעים וקשר גוטרקון (של) של ב' קליפות כלב וחזיר. וזהו כ"ח עתים של לבנה שנמשלו בהם ישראל כמ"ש במד"ר פירשת שמות שמן אברהם עד שלמה היה י"ד עתים לטובה ומן שלמה עד ירמיה י"ד עתים לרעה. וירמיה היה גלגול שלמה כמ"ש אני הגבר וזהו יהפוך ידו כל היום היותו ראה המטרוניתא בנוולה וביוונה נגד עיקרן של ישראל. משמים השליף ה' תפארת התורה וגדולת לומדיה :

והוא ואתא מלאך המות ושחט לשוחט. וזהו הכ"ח עתים שאמר כנוכר בתיקונים לכל זמן ועת לכל חפץ תמניא ועשרין זמנין אידכר קהלת דא בטר דא עת ללדת ועת למות ואינן י"ד י"ד יד ימינא רחמי ללדת לטעת לרפאות יד שמאלא דיני למות לעקר להרג. ויד ימינא פשוטה לקבל שבים ועלה איהמר ובני ישראל יוצאים ב"ד רמה ימינך ה' פשוטה וכו' יד שמאלא יד ה' היתה בס' להומס ולאבדם כו' ואיתא ג"כ עשרין ותמניא יומא סיהרא די"ד יומין אינן שליטינן וי"ד יומין

מאמר יהונתן

נאמר ויפול רוכבו אחר. ואז יתקע בשופר גדול ויחיו המתים ומכבצים ועולים כדכתיב ויציצו מעיר כעשב הארץ וכאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו בהר הקודש בירושלים ויתנו עז למלכם וירם קרן משיחם. וזכו אלו הב' שבטים יהודא ואפרים לעמוד מבניהם משיחי ישראל היותם משבטיהם המרגלים נאמנים ולא כזבו בשליחותם. ומשיח בן דוד ימלוך מקצה ארץ מלכי שבא וסכא אשכר יקריבו ובני נכר יהיו רועים את צאנם ואיכריהם וכורמיהם וע"ז אמר שמואל בגמרא אין בין ימות המשיח לעולם הבא אלא שיעבוד מלכות ירצה בזה כי בני אדם יאכלו וישתו וישגלו וילידו ויחיו וימותו אחר כי חיו ימים רבים. ולאחר זאת יקרה מלחמות גוג ומגוג. כי ישם פניו אל אדמת הקודש מבצרי יהודא וילכדו העיר והנשים ישגלנה ויהרוג את זקן וטף ולא יחמור. ויהיה הרעש גדול הנאמר בפסוק כי אז ירעשו דגי הים ועוף השמים וכל חומה לארץ תפול ותהיה עת צרה ליעקב. ויתמיד הצרה הזאת עד כי יבש ה' את בגדי נקם. ויהיה חרב איש ברעהו ויפול על חילו ברד ואבני אלגביש. ויבואו בני ישראל וטהרו את הארץ הזאת וישללו את שולליהם ויבזזו את בזזיהם ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו אין שטן ואין מפגיע פגע רע. וערבה להם מנחת יהודה וירושלים כימי צולם וכשנים קדמוניות. ויהיו כל ישראל נביאי ה'. שנאמר אשפוך רוחי על כל בשר. ויראו בעיניהם הוד כבוד ותפארת מלכות נעמיות שמחות ורגנות. וה' יקרב קץ גואל משיחנו. לבנות חרבות ירושלים בכדכד וספיר ואבני חפץ ואז באור השכינה נלכה באור פני מלך חיים. כמאמר הנביא ונהרו אליו כל הגוים ויאמרו לכו ונלכה כו' בית אלוקי יעקב. פנו דרך ישרו מסידה לאלוקינו. כי ה' שוכן בציון ובירושלים. אמן ואמן נצח סלה ועד. מליק:

לשנה חבאה בירושלים

יומין חסירין וזהו הסוד של הכ"ח מלאכים הממונים על הנקודות. ולעומתם כ"ח מדריגות של נחשים וקוסמים הרמוזים בפסוק. וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא יושב ממולי. בפסוק כ"ח תיבות יש. וקצתני בזה למאוד ואל אלקים ירחיב גבולי לבאר הדבר היטיב :

ואתא הקדוש וכו'. ע"ד בעת ההיא יפקוד ה' בחרבו הקשה על נחש בריח ונחש עקלתון זהו קליפת עשו. שחקק ביריכו נחש יריכין כנ"ל והס"א נקרא עלמא דתקונא. והובא בכתבי הארז"ל בדרוש מי יגור באהליך. וז"ל בעת יציאת מצרים פתח הקב"ה סוף המ"ם בלבד של למרבה המשרה ויצאו ממצרים אבל לעתיד לבא בגאולה אחרונה יפתח ה' אותה לגמרי באלכסון וישארו שני דלתות פתיחות. דל"ת דו"ד ראשון ואחרון שהוא משיח ראשון ואחרון. וז"ש הפסוק אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום ויכניע קליפות ישמעאל הנקרא חמור כמ"ש שבו לכם פה עם החמור וכמ"ש עני ורוכב על החמור. ואח"כ יכניע קליפות עשו ועמלק כלב וחזיר בסוד אין זרעו של עמלק נופל אלא ביד כנים של רחל. וז"ש שכל את ידיו ימין דאברהם חסד נוסל נוקמין מישמעאל ומן ממנא דיליה ומשמאל דיצחק פחד נוסל נוקמין מעשו ומן ממנא דיליה בתרין משיחין חד מימינא משיח בן דוד וחד משמאלא בן יוסף בסוד דוד ויהונתן לאה ורחל. וז"ש יעקב לא יסור שבט מיהורא זה משיח בן דוד. ומחוקק מבין רגליו זה משיח בן יוסף. עד כי יבא שיל"ה זה משיח. חושבנא דרא כחושבנא דרא ולו יקחת עמים ירצה בו שמונה נסיכי אדם ושבעה הרועים ושמשון בן מנח יקבל שכרו כי יתגלגל בזמן משיח ויהיה שר צבא ה' על חיילותיו. ושמו שר"יה. ונהיה ירשה שעיר אויביו וצ"ל

תם ונשלם שבח לאר בורא עולם.

